

(23.04.2026)

Herman Verbist¹

Verdrag van de Verenigde Naties inzake internationale schikkingsovereenkomsten die voortvloeien uit bemiddeling van 20 december 2018 (“Verdrag van Singapore”)

1.- Wie als advocaat of bemiddelaar betrokken is bij een bemiddeling denkt op de eerste plaats aan het bereiken van een bemiddeld akkoord om het voorgelegd geschil op te lossen. Maar men denkt vaak niet aan de noodzaak die er kan zijn om een bemiddeld akkoord te laten erkennen of tenuitvoer te leggen tegen een partij die het akkoord dat in de bemiddeling bereikt werd niet uitvoert, en dan meer bepaald in het buitenland.

a) Kader voor erkenning en tenuitvoerlegging van akkoorden bereikt via een bemiddeling

2.- Voor bemiddeling tussen Belgische partijen biedt deel VII van het Gerechtelijk Wetboek het kader om de homologatie van een bemiddeld akkoord aan de rechtbanken te vragen.² Voor een bemiddeling met partijen uit een lidstaat van de Europese Unie biedt de Europese richtlijn en de nationale wetgevingen in de verschillende lidstaten van de Europese Unie een kader voor de erkenning en tenuitvoerlegging van bemiddelingsakkoorden tussen die partijen.

3.- De situatie verandert evenwel wanneer bij de bemiddeling partijen betrokken zijn van buiten de Europese Unie. Een kader voor de erkenning en tenuitvoerlegging van bemiddelingsakkoorden tussen partijen uit verschillende landen en continenten op wereldvlak werd uitgewerkt door UNCITRAL, d.i. de Commissie van de Verenigde Naties voor het Internationaal Handelsrecht. Het Verdrag inzake internationale schikkingsovereenkomsten die voortvloeien uit bemiddeling, dat door UNCITRAL Werkgroep II werd uitgewerkt is, op 20 december 2018 goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Dit Verdrag werd op 7 augustus 2019 in Singapore opengesteld voor ondertekening en wordt daarom het “Verdrag van Singapore inzake bemiddeling” genoemd.³

1 Advocaat, Everest Advocaten, lid van de Balie Gent en de Balie Brussel.

2 Artikel 1733 Ger.Wb. voor de homologatie van akkoorden tot stand gebracht in een buitengerechtelijke bemiddeling. Artikel 1736 Ger.Wb. voor de homologatie van akkoorden tot stand gebracht in een gerechtelijke bemiddeling.

3 De tekst is beschikbaar in verschillende talen, maar niet in het Nederlands, op de website van UNCITRAL: https://uncitral.un.org/en/texts/mediation/conventions/international_settlement_agreements. Voor een verdere analyse van het Verdrag, zie o.m. : Herman Verbist, “United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation”, *b-Arbitra*, Brussel, 2019, Nr. 1, 53-85; Alan Anderson, Ben Beaumont en Herman Verbist, “The United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation : Its Genesis, Negotiation and Future”, in *International Mediation, The Comparative Law Yearbook of International Business Volume 41a*, C. Campbell (Editor), Alphen aan den Rijn, Wolters Kluwer, 2020, 35-62; Herman Verbist, “Verdrag van Singapore over internationale schikkingsovereenkomsten tot stand gebracht

4.- Het Verdrag is in werking sedert 12 september 2020. Het werd geratificeerd door 22 landen en er zijn daarnaast nog meer dan 40 landen die het Verdrag hebben ondertekend maar nog niet geratificeerd hebben. Bij de landen die het Verdrag geratificeerd hebben zijn verschillende landen in Zuid-Amerika in het Midden-Oosten, maar ook Japan, Singapore en Turkije. Het Verdrag werd ook reeds ondertekend door Australië, China, India, de Verenigde Staten van Amerika en het Verenigd Koninkrijk. Geen enkele lidstaat van de Europese Unie heeft het Verdrag tot dusver ondertekend.

5.- Tijdens de onderhandelingen over het Verdrag in de werkgroep van UNCITRAL werden de besprekingen voor de lidstaten van de Europese Unie gevoerd door vertegenwoordigers van de Europese Unie, meer bepaald van de Europese Commissie. De bevoegdheid van de Europese Unie op het gebied van „bemiddeling“ vloeit voort uit artikel 81 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.⁴ De Europese Unie heeft tijdens de onderhandelingen over het Verdrag inzake internationale schikkingsovereenkomsten die voortvloeien uit bemiddeling steeds het standpunt ingenomen dat het Verdrag geen overlapping mag veroorzaken met andere instrumenten die betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van schikkingsovereenkomsten, waaronder de Europese bemiddelingsrichtlijn van 21 mei 2008⁵, het Verdrag inzake forumkeuzeovereenkomsten

door bemiddeling/mediation : inwerkingtreding op 12 september 2020”, *Nederlands-Vlaams Tijdschrift voor mediation en conflictmanagement*, Den Haag, Boom Juridische Uitgevers, 2020, Nr. 2, 61-62; Herman Verbist, “Report on ‘Roundtable on the Position of the European Union on the Singapore Convention on Mediation’ organized on 18 June 2021 by the European Law Institute (ELI) Slovenian hub and the Forum for International Conciliation and Arbitration (FICA)”, 6 maart 2022, 16 blz., gepubliceerd op de website van het European Centre for Dispute Resolution / European Law Institute – Slovenian hub : <<http://www.ecdr.si/index.php?id=214>> en op de website van FICA : <<https://fica-disputeresolution.com/2021/07/01/video-to-the-eli-fica-webinar-roundtable-on-the-european-position-with-respect-to-the-singapore-convention-on-mediation/>>).

4 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, Geconsolideerde versie, 13 december 2007, Pb. 26 oktober 2012, C326/47, bepaalt in Artikel 81 (oud artikel 65 VEG) : “1. De Unie ontwikkelt een justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen, die berust op het beginsel van wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen en van beslissingen in buitengerechtelijke zaken. Deze samenwerking kan maatregelen ter aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten omvatten. 2. Voor de toepassing van lid 1 stellen het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure, met name wanneer dat nodig is voor de goede werking van de interne markt, maatregelen vast die het volgende beogen: [...] g) de ontwikkeling van alternatieve methoden voor geschillenbeslechting; [...]”.

5 Europese Richtlijn 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken, Pb 24 mei 2008, L136/3. Artikel 6 van de Richtlijn bepaalt: “Uitvoerbaarheid van via bemiddeling/mediation bereikte overeenkomsten - 1. De lidstaten zorgen ervoor dat de partijen, of een van hen met uitdrukkelijke instemming van de andere partijen, kunnen verzoeken dat de inhoud van een via bemiddeling/mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. De inhoud van een dergelijke overeenkomst wordt uitvoerbaar gemaakt, tenzij, in het betreffende geval, de inhoud van die overeenkomst in strijd is met het recht van de lidstaat waar het verzoek is gedaan of het recht van die lidstaat niet in de uitvoerbaarheid ervan voorziet.”

van 30 juni 2005⁶, het Verdrag inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in burgerlijke en commerciële zaken van 2 juli 2019 dat is uitgewerkt in het kader van de Haagse Conventie over Internationaal privaatrecht⁷ en het Verdrag van New York inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse arbitrale vonnissen van 10 juni 1958.⁸

b) Kader van Verdrag van Singapore

6.- Het Verdrag van Singapore bevat een preambule en 16 artikelen.

Het Verdrag vereist niet dat de partijen bij het geschil een overeenkomst tot bemiddeling hebben gesloten. Het Verdrag is van toepassing ongeacht of de partijen al dan niet een voorafgaande overeenkomst hadden. Het Verdrag is niet van toepassing op schikkingsovereenkomsten die zijn gesloten ter beslechting van een geschil dat voortvloeit uit transacties die door een partij als consument zijn aangegaan voor persoonlijke, gezins- of huishoudelijke doeleinden, en is evenmin van toepassing op schikkingsovereenkomsten die betrekking hebben op het familierecht, het erfrecht of het arbeidsrecht (Artikel 1(2)). Het Verdrag is evenmin van toepassing op schikkingsovereenkomsten die door een rechtbank zijn goedgekeurd of zijn gesloten in het kader van een procedure voor een rechtbank, noch op schikkingsovereenkomsten die in de staat van die rechtbank als een vonnis uitvoerbaar zijn (Artikel 1(3)(a)). Bovendien is het Verdrag niet van toepassing op schikkingsovereenkomsten die zijn vastgelegd en uitvoerbaar zijn als een arbitraal vonnis (Artikel 1(3)(b)).

Artikel 3 bevat twee algemene beginselen. Het eerste beginsel luidt dat elk land dat het Verdrag heeft geratificeerd een schikkingsovereenkomst zal tenuitvoer leggen overeenkomstig zijn eigen proceduregels en onder de voorwaarden vastgelegd in het Verdrag. Het procesrecht kan dus verschillen in de staten die tot het Verdrag zijn togetreden. Het tweede algemene beginsel luidt dat een land dat is togetreden tot het Verdrag een partij bij een geschil toestaat zich op de schikkingsovereenkomst te beroepen overeenkomstig haar procedureregels en onder de in het Verdrag vastgestelde voorwaarden,

6 Dit Verdrag werd door de Europese Unie en de lidstaten ondertekend en is in werking in de lidstaten van de Europese Unie sedert 1 oktober 2015; zie: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=98>.

7 Dit Verdrag werd door de Europese Unie en de lidstaten ondertekend op 29 augustus 2022 en is in werking in de lidstaten van de Europese Unie sedert 1 september 2023; zie: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=137>.

8 Norel Rosner, “The New UNCITRAL Instruments on International Commercial Settlement Agreements Resulting from Mediation – an Insider’s View”, TMD 2018, Nr. 4, p. 30, 35; Norel Rosner trad namens de Europese Unie op als onderhandelaar voor dit verdrag in Werkgroep II van UNCITRAL.

teneinde aan te tonen dat de aangelegenheid reeds is opgelost.

Artikel 4 beschrijft de vormvereisten waaraan een partij in een geschil moet voldoen om zich op een schikkingsovereenkomst te kunnen beroepen

In artikel 5 worden de gronden vastgelegd op grond waarvan een rechtbank kan weigeren een schikkingsovereenkomst die uit bemiddeling voortvloeit, ten uitvoer te leggen.

Artikel 6 biedt de bevoegde autoriteit de mogelijkheid om haar besluit uit te stellen indien bij een rechtbank, een scheidsgerecht of een andere bevoegde autoriteit een verzoek of vordering met betrekking tot een schikkingsovereenkomst is ingediend die van invloed zou kunnen zijn op de procedure.

Artikel 8 biedt staten de mogelijkheid om bij de ondertekening van het Verdrag twee voorbeholden te maken. Hierdoor kunnen staten verklaren dat het Verdrag niet van toepassing is op schikkingsovereenkomsten waarbij zijzelf of overheidsinstanties partij zijn (artikel 8(1)(a)). Staten kunnen ook het voorbehoud maken dat het Verdrag alleen op opt-in-basis van toepassing is, indien de partijen bij een schikkingsovereenkomst hebben ingestemd met de toepassing van het Verdrag (artikel 8(1)(b)).

c) Het probleem van grensoverschrijdende tenuitvoerlegging buiten de Europese Unie

7.- Zonder het Verdrag van Singapore is het afdwingen van een via bemiddeling bereikte schikking met een partij uit een derde land een „creatieve hindernisbaan“. Partijen moeten vaak hun toevlucht nemen tot: een arbitrale uitspraak op basis van overeengekomen voorwaarden (wat niet altijd mogelijk is als er nog geen arbitrageprocedure is gestart), om vervolgens de tenuitvoerlegging daarvan te vragen op basis van het Verdrag van New York; of een rechterlijke uitspraak (wat de vertrouwelijkheid van de bemiddeling kan ondermijnen); of een notariële akte; of zelfs het opnieuw aanhangig maken van het geschil als een vordering wegens contractbreuk.⁹

8.- Het Verdrag van Singapore wordt gepositioneerd als het equivalent voor bemiddeling van wat het Verdrag van New York (1958) is voor arbitrage: een paspoort voor wereldwijde tenuitvoerlegging.

⁹ Zie: European Dispute Resolution Society webinar van 16 december 2025 over “Position of the European Union towards the Singapore Convention on Mediation”, samenvatting gepubliceerd op <<https://www.edrs.eu>>.

9.- Er is een belang voor het Europese bedrijfsleven, met name op het gebied van intellectuele eigendom. Jaarlijks worden er immers tienduizenden merken- en modelzaken bij Europese instanties behandeld, waarbij in een aanzienlijk deel partijen van buiten de Europese Unie betrokken zijn (zoals China en de Verenigde Staten van Amerika) en waarbij bemiddeling wordt aangeboden als een alternatief middel om dergelijke geschillen op te lossen en om de druk op traditionele procedures te verlichten.¹⁰ Het gebruik van bemiddeling daarbij zal toenemen, wanneer de bereikte bemiddelingsakkoorden buiten de Europese Unie kunnen erkend en tenuitvoergelegd worden.

Maar hetzelfde geldt eveneens voor snel veranderende sectoren zoals technologie en mode.¹¹

10.- Omgekeerd, zullen bedrijven van buiten de Europese Unie (bijvoorbeeld uit de Verenigde Staten van Amerika en China) minder geneigd zijn om in te stemmen met bemiddeling als er binnen de Europese Unie geen doeltreffend handhavingsmechanisme bestaat. Dit zou Europese bedrijven benadelen en hen dwingen tot duurdere en langdurigere arbitrageprocedures of rechtszaken.¹²

11.- Een cruciaal juridisch punt is dat het Verdrag geen wederkerigheid vereist. Dit betekent dat tenuitvoerlegging mogelijk is op basis van de locatie van de vermogensbestanddelen, en niet op basis van de nationaliteit van de partijen. Bijgevolg kunnen Europese bedrijven reeds onder het Verdrag vallen wanneer zij vermogensbestanddelen aanhouden in een land dat het Verdrag heeft geratificeerd, zelfs wanneer de Europese Unie zelf geen partij is.¹³

In die zin is er dus een verschil met de Haagse Verdragen, die gebaseerd zijn op wederkerigheid en die betrekking hebben op rechterlijke uitspraken, wat beter aansluit bij de bestaande doelstellingen van de Europese Unie om deel uit te maken van een wereldwijd systeem voor de verspreiding van rechterlijke uitspraken.¹⁴

12.- In de huidige situatie beschikt de Europese Unie, als mondiale economische speler, niet over een juridisch kader dat toelaat om bemiddelingsakkoorden bereikt tussen partijen van

10 Het Bemiddelingscentrum van EUIPO biedt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) aan alle partijen die betrokken zijn bij geschillen inzake intellectuele eigendom die aanhangig zijn bij het EUIPO; zie: <https://www.euipo.europa.eu/nl/mediation-centre>.

11 Zie: European Dispute Resolution Society webinar van 16 december 2025 over “Position of the European Union towards the Singapore Convention on Mediation”, samenvatting gepubliceerd op < <https://www.edrs.eu>>.

12 Ibid.

13 Ibid.

14 Ibid.

de Europese Unie en partijen van derde landen te handhaven op wereldvlak.

Het is dan ook in het belang van het Europese bedrijfsleven om de noodzaak van de afdwingbaarheid van bemiddelingsakkoorden op mondiaal vlak duidelijk te maken aan beleidsmakers. De Orde van Vlaamse Balies kan daarbij ook een rol spelen om het bewustzijn te vergroten dat Europese bedrijven mogelijk al met het Verdrag te maken hebben via hun activa in het buitenland.